

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТ А Н О В И Щ Е

ОТ СЪЮЗА НА ЛОВЦИТЕ И
РИБОЛОВЦИТЕ В БЪЛГАРИЯ

по конституционно дело № 3/2001 г.

Почитаеми господа конституционни съдии,

Организацията на българските ловци и риболовци възниква непосредствено след Освобождението по инициатива на видни български възрожденци и политици, сред които се открояват имената на Стефан Стамболов, Димитър Греков, Димитър Петков, наречени справедливо от Симеон Радев "строители на съвременна България".

В продължение на повече от един век СЛРБ съществува и се развива като демократична организация с ярко изразен природозащитен характер. През цялото това време Съюзът отстоява демократичните принципи на дейността си и уредбата на ловното дело, народността характер на ловното движение. Още с възникването си става инициатор за приемане на ловно законодателство и всички законодателни промени в режима на ловното стопанство след Освобождението са свързани с името на ловната организация. Затова законовият статут на Ловния съюз е неотменна институция на всички ловни закони в новата история на българската държава.

С възстановяването на демокрацията в България Съюзът възприе линията на радикално и всеобхватно обновление на връщане към традициите и възраждането на своя народностен и самобитен характер. В сложните и трудни

условия на изграждане на демократично общество у нас СЛРБ се стреми да защити своето място на независима, неполитическа и патриотична организация, която закриля природозащитните и спортни интереси на своите членове, признава и утвърждава хуманните ценности на съвременната цивилизация.

За съжаление, тези усилия и стремежи не бяха разбрани от някои политици в новите условия, които възприеха линия на дестабилизация и ликвидация на ловно-риболовната организация, без да се съобразяват с нейното историческо минало и заслуги за опазване на дивата фауна.

Не за пръв път проблемите на ловната организация се поставят за разглеждане пред вас, представителите на единствената институция в държавата, която осигурява върховенството на Конституцията и принципът за разделението на властите, като основополагащ при изграждането на нашата държава. Още през 1992 г., по искане на 51 народни представители, беше образувано конституционно дело № 17/1992 г., с което се искаше отмяна на чл. 24 от стария Закон за ловното стопанство, стоящ в основата на законовия статут на Ловния съюз. С определение № 7/21.07.1992 г. Конституционният съд отклони това искане като недопустимо и отказа неговото разглеждане по същество.

През 1994 г. група народни представители поиска тълкуване от Конституционния съд на § 3, ал. 1 във връзка с чл. 5, ал. 2 от Конституцията, обвинявайки СЛРБ в монополизиране правото на сдружаване в определена сфера на дейност. Образувано беше конституционно дело № 4/1994 г., по което съдът прецени положително неговата допустимост и го разгледа по същество. В Решение № 10/06.10.1994 г., публикувано в ДВ, бр. 57/1994 г., вие дадохте положителен отговор в две основни направления: първо не е необходимо възможността за сдружаване да е предвидена непременно в "закон или друг нормативен акт. Гражданите свободно определят предмета на сдружаването и целите, които си поставят"; и второ, "възможно е възлагане на изпълнението на

определени държавни функции на сдруженията на гражданите... и е даже желателно - например при опазване и възпроизводство на околната среда...".

Тези, прокламирани от вас с цитираното решение, ясни и категорични конституционни принципи са нарушени при регламентирането на ловностопанската дейност в Закона за лова и опазване на дивеча - манипулира се и се ограничава правото на сдружаване на гражданите в чл. 29, 30, 31 и 32 от същия закон и се отнемат всички държавни функции на ловната организация, като се въвежда държавен монопол в ловностопанската сфера - чл. 4 от ЗЛОД.

Направен беше и трети опит през 1996 г. от група депутати пред вас за образуване на конституционно дело, при което се атакуваха като противоконституционни чл. 6, 13, 24 от отменения Закон за ловното стопанство, но до образуване на конституционно дело не се стигна, тъй като трима от подписалите оттеглиха подписите си и техният брой спадна под определения норматив в чл. 150 от Конституцията.

Почитаеми господа конституционни съдии,

За четвърти път от създаването на Конституционния съд пред вас се поставя проблемът за преценка на конституционосъобразността на законови положения в областта на ловното стопанство. Разликата от останалите три случая е, че в сегашния случай 70 народни представители искат вашата намеса, за да се защитят конституционните права на 220 000-те членове на нашата организация свободно да се сдружават и, съобразно исторически създалата се традиция, да стопанисват и пазят дивеча като национално богатство, тъй като с един несправедлив закон тези права им бяха отнети или неоснователно ограничени.

Ние напълно споделяме извода на депутатите, че чл. 4, ал. 1 ЗЛОД противоречи на редица основни положения на Конституцията. Първото от тях е въвеждането на монополно положение за Министерството на земеделието и горите,

като му се предоставят изключителни и монополни права по "организацията на ловната площ, управлението на ловното стопанство и стопанисването на дивеча". Цитираният текст е не само в грубо и явно противоречие с чл. 19, ал. 1 от Конституцията, но скъсва с досегашната законодателна практика с вековно действие на Ловния съюз и неговите структури. Всички действащи закони до сега са възлагали определени функции по организацията, условията за стопанисване и опазване на дивеча, които те успешно са изпълнявали и са довели до запазване и обогатяване на дивечовите запаси в България.

Възлагането на тези дейности само на държавните чиновници от МЗГ и НУГ ще одържави това национално богатство в противоречие с декларираната и провеждана политика за раздържавяване на държавното имущество и стопанисване на гражданските организации, каквато е и Съюзът на ловците и риболовците в България. Явно е, че с критикуваната противоконституционна разпоредба (чл. 4, ал. 1 ЗЛОД) се установява и цели национализацията на дивечовото богатство, което е национално достояние и по принцип национализацията е недопустима.

В този дух са и други разпоредби (чл. 14, чл. 15), чрез които всички основни важни дейности в бъдеще ще се осъществяват само от държавни чиновници и са пряко продължение на прокламирания монополизъм на чл. 4, ал. 1. Затова са напълно прави 70-те народни представители, че неговата противоконституционност поставя под съмнение конституционносъобразността на всички текстове, приети в изпълнение на обявените от него принципи.

Не можем да не изтъкнем, макар, че останалите текстове не са оспорени от депутатите, освен чл. 7 на глава II, че се предвижда заемане от държавата на почти целия периметър от стопанска дейност от нейни структури, във време, когато нейната политика е да се освобождава от всички несвойствени ѝ функции.

В явно противоречие с конституционната разпоредба на чл. 44, която определя, че "Гражданите могат свободно да се сдружават" са приетите разпо-

редби в чл.чл. 29, 30, 31 и § 5 ЗЛОД. С тях се отнемат предоставената от Конституцията свобода на сдружаване и се определя как, с какви видове сдружения и в какви срокове ловците могат да се сдружават.

Целенасочено и неоправдано се пренебрегват вековно съществуващите структури на Ловната организация с над 120 000 ловци и техните утвърдени традиции по стопанисването, възпроизводството и опазването на дивеча, и с тези противоконституционни норми се разпорежда създаването на нови структури "регионални ловни сдружения и национално ловно сдружение", което е в явно противоречие с възприетото от Конституцията "свободно сдружаване на гражданите".

В новосъздадения закон никъде не е записано и уредено правоприемството на вековно създадените структури - ловна дружина, ловно дружество, Съюз на ловците, които са утвърдили своето дългогодишно съществуване чрез народополезна и общественопризната дейност. Лишаването на правоприемство на новосъздаваните структури е с явен замисъл да се предявят след това претенции към имуществото на Съюза на ловците и риболовците в България и на ловните дружества, което е създавано от поколения ловци и риболовци в продължение на повече от един век. Изявиха се даже намерения на държавни чиновници и политици да бъдат продадени експонатите на националния музей на ловната организация, между които са световните ни рекорди и с това да се посегне на националното ни ловно достойнство.

Несъмнено е, според нас, че в противоречие с Конституцията и с прокламираните от новоприетия Закон за юридическите лица с нестопанска цел принципи за дейност на гражданските сдружения е разпоредбата на чл. 31, ал. 2 ЗЛОД, където изрично е записано, че новосъздадените структури "регионалните ловни сдружения и националното ловно сдружение са без право на стопанска дейност". Тази забрана е в противоречие с конституционната норма в чл. 19, л. 2 "Законът създава и гарантира на

всички граждани и юридически лица еднакви правни условия за стопанска дейност...".

Тогава на какво основание е въведена тази забрана в закона, още повече, че на неговите вносители е пределно известно, че с акумулираните финансови средства от дружествата и дружините, понастоящем и от десетилетия, националната организация на ловците е организираща и стопанисва 28 ловни и рибовъдни стопанства, в които се развъждат, отглеждат и предоставят на ловците и риболовците хиляди фазани, кеклици, патици, риби - пъстървови, шаранови и други видове, с които **безвъзмездно се обогатява дивечовата и рибна фауна, без каквото и да било участие на държавата във финансирането на тези дейности.** Огромните средства, вложени в тях, не са по финансовите възможности на което и да било отделно сдружение на ловците. Явно е, че с тази постановка в закона се цели разграбването на тези дивечовъдни и рибовъдни стопанства в полза на частни и фирмени интереси.

Забраните, установени в ЗЛОД са и в явно противоречие с новите постановки в новоприетия Закон за юридическите лица с нестопанска цел, където в чл. 3, ал. 3 е изрично прогласено, че *"Юридическите лица с нестопанска цел могат да извършват допълнителна стопанска дейност само, ако е свързана с предмета на основната дейност, за която са регистрирани..."*. В същия член от този специален закон с ал. 2 е постановено, че *"ограниченията в дейността и средствата... могат да се определят само със закон."* В този текст се говори само за "ограничения", но не и за забрани.

Почитаеми господа конституционни съдии,

Предвид гореизложеното определено считаме, че преведените съображения и доводи за противоконституционността на посочените в

искането на 70-те народни представители текстове от Закона за лова и опазване на дивеча са достатъчни и те следва да бъдат отменени от Конституционния съд, за да се даде възможност на една институция на гражданското общество, каквато представляват организираниите в СЛРБ ловци свободно и законно да продължат съществуването си в създадените от тях преди повече от един век формирования - дружества и дружини, за изпълнение на благородната общественополезна цел - възпроизводството, опазването и съхраняването на националното богатство - дивеча и рибата, и за развитието на ловния спорт.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА СЪЮЗА НА ЛОВЦИТЕ И
РИБОЛОВЦИТЕ В БЪЛГАРИЯ:**

(Handwritten signature)
(проф. Ст. Кушлев)